

УДК 34 (091);342.5

**Калиновський Б. В.** – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, м. Київ  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9654-0201>

## **Конституційно-правові засади створення й функціонування органів державної влади та управління України: історико-правове дослідження**

*Рец. на кн.: Дудченко О. С. Конституційно-правові засади створення  
й функціонування органів державної влади та управління  
радянської України в 1920-х – першій половині 1930-х років :  
монографія / за заг. ред. Г. В. Лаврик. Ніжин :  
НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 405 с.*

На сучасному етапі розвитку Української держави важливе значення має ретельний аналіз історичного досвіду реформування інститутів державної влади, з'ясування форм і методів, за допомогою яких держава здійснювала керівництво всіма сферами суспільного життя. Монографічне дослідження О. С. Дудченко присвячено характеристиці конституційно-правових засад створення та функціонування органів державної влади й управління УСРР в 1920-х – першій половині 1930-х років. Проблема, означена межами монографічного дослідження, є актуальною та потребує глибокого й ретельного аналізу теоретичних і практичних питань, що стосуються конституційних засад створення та діяльності органів державної влади й управління УСРР в зазначений період.

Монографічне дослідження вирізняється послідовністю та взаємозумовленістю концепції і результатів, глибоким, ґрунтовним науково-правовим викладом. Вдало застосовуючи системний, функціональний, порівняльно-правовий, структурно-логічний та інші загальнонаукові й спеціальні методи, автор сформулювала достовірні й обґрунтовані висновки, пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення діяльності органів державної влади та управління незалежної України.

Методологічно виправданим є те, що О. С. Дудченко спочатку аналізує еволюцію понять «механізм держави» й «орган державної влади» в юридичній науці, виокремлюючи їхні відмітні ознаки, і лише після цього переходить до теоретико-правових аспектів створення та діяльності органів державної влади й управління УСРР відповідно до Конституцій УСРР 1919-го та 1929 року.

Ґрунтовно дослідниця опрацювала нормативно-правові акти УСРР (УРСР) 1920-х – першої половини 1930-х років, протоколи КП(б)У,

Всеукраїнського з'їзду рад, Всеукраїнського центрального виконавчого комітету, Ради народних комісарів УСРР, народних комісаріатів та інших органів державної влади й управління радянської України, що зберігаються в Центральному державному архіві вищих органів влади й управління України, Центральному державному архіві громадських об'єднань України та обласних державних архівів України.

У монографії систематизовано й узагальнено наявні теоретичні та концептуальні підходи до тлумачення органів державної влади й управління, з'ясовано ступінь наукової розробленості теми в сучасній історико-правовій науці. Використовуючи проблемно-хронологічний підхід, дослідник поділяє історіографічний доробок учених із проблем створення та функціонування органів державної влади й управління радянської України в 1920-х – першій половині 1930-х років на чотири групи: дослідження дореволюційного періоду (праці, що стосувалися трактування понять «механізм держави» й «орган держави»); радянська історіографія; сучасна українська та зарубіжна історіографія.

Аналізуючи науково-теоретичні засади функціонування органів державної влади й управління УСРР, автор досліджує співвідношення поняття «орган державної влади» в Конституціях УСРР 1919-го та 1929 року.

Науковий інтерес становить другий розділ, у якому здійснено ґрунтовну характеристику правових засад формування органів державної влади й управління на принципах Конституції УСРР 1919 року. Проаналізовано особливості становлення та розвитку законодавчих органів державної влади й управління УСРР за Конституцією УСРР 1919 року, а також досліджено питання формування та діяльності народних комісаріатів УСРР як центральних органів державного управління в різних сферах суспільного життя.

Увагу в роботі акцентовано на аналізі структури й повноважень органів державної влади та управління радянської України в 1920-х – першій половині 1930-х років. Визначено поняття «форма та методи діяльності органів державного управління УСРР в 1920-х роках», проаналізовано їхні види.

Монографічне дослідження О. С. Дудченко «Конституційно-правові засади створення й

функціонування органів державної влади та управління радянської України в 1920-х – першій половині 1930-х років» є завершеним науковим дослідженням, корисним і цікавим для публічних службовців й актуальним для вітчизняної юридичної науки.

---

Рецензія надійшла до редколегії 21.12.2020

**Kalynovskyi B.** – Doctor of Law, Professor, Head of the Department of Constitutional Law and Human Rights of the National Academy of Internal Affairs Kyiv, Ukraine  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9654-0201>

### **Constitutional and Legal Principles of Creation and Functioning of Public Authorities and Administration of Ukraine: Historical and Legal Research**

*Review of the book: Dudchenko O. Constitutional and legal bases of creation and activity of bodies of the state power and management of the Soviet Ukraine in 1920–1930 years : monograph / H. Lavruk (Eds.). Nizhyn : NDU im. M. Hoholia, 2019. 405 p.*